

คำแนะนำ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร

การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๘ และการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ มีมติเห็นชอบมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๙ ซึ่งประกอบด้วย การควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตร การจัดการไฟในพื้นที่ป่า การควบคุมฝุ่นในเขตเมือง ภาคยานพาหนะ ภาคอุตสาหกรรม การจัดการหมอกควันข้ามแดน การบริหารจัดการสภาพรวม และสำหรับการควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตร การเตรียมการรองรับการบริหารจัดการการเผาให้จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร และจัดเตรียมระบบ ขั้นตอน และผู้รับผิดชอบ รวมทั้งประกาศให้เกษตรกรรับทราบโดยทั่วกัน โดยในปี ๒๕๖๙ ให้ใช้ระบบ Burn Check เพื่อให้เป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ รวมทั้งให้มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่มีความจำเป็นต้องใช้ไฟในพื้นที่เกษตรที่เพาะปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน (ใบอ้อยในแปลงหลังการเก็บเกี่ยว) ล่วงหน้า เพื่อให้ทราบจำนวนเกษตรกร และบริเวณพื้นที่เสี่ยงเพื่อใช้ในการวางแผนบริหารจัดการการเผา การสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักรกลการเกษตรตามรายชื่อและจำนวนพื้นที่ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้

ศูนย์สื่อสารการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ (ศกพ.) จึงได้ออกคำแนะนำ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร เพื่อให้การปฏิบัติตามดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเป็นไปในแนวปฏิบัติเดียวกัน ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. เปิดให้มีการลงทะเบียน เพื่อขึ้นทะเบียนรายชื่อเกษตรกรและจำนวนพื้นที่ที่มีความจำเป็นในการใช้ไฟ อาทิ พื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ในพื้นที่สูงในช่วงปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิต พื้นที่ไร่มุขเวียน พื้นที่ที่จำเป็นต้องกำจัดวัชพืช การจัดการวัสดุทางการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยว มุ่งเป้าพื้นที่นาข้าว พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน
๒. รณรงค์ และ/หรือจัดเวทีประชาคม เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องการบริหารจัดการเชื้อเพลิง และให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรที่ขอทำการบริหารจัดการการเผา เพื่อให้เกษตรกรเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นการไถกลบ หรือเสนอทางเลือกอื่นๆ รวมทั้ง กำกับ ติดตาม สอบถาม ดำเนินงานให้เกษตรกรปรับรูปแบบการผลิตให้ปลอดการเผา เช่น สนับสนุนเครื่องจักรกลในพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่ รวบรวม และรับซื้อเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อไปใช้เป็นเชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าชีวมวล เป็นต้น
๓. กำหนดให้เกษตรกรแจ้งวันและเวลา ที่จะขอทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตรเป็นการล่วงหน้า
๔. ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละออง ระดับจังหวัด เป็นกลไกการบริหารจัดการในระดับพื้นที่ โดยให้กำหนดบุคคลในการรับแจ้งการขอทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร กำหนดบุคคลสำหรับให้ความเห็นชอบทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร และการรายงานผลการดำเนินงานตามความเหมาะสมและสะดวกต่อการให้บริการ
๕. กำหนดให้ยื่นแบบฟอร์มขอทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร ผ่านระบบการแจ้งขอทำการบริหารจัดการการเผาล่วงหน้าอย่างน้อย ๗ วัน และต้องบันทึกเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการดำเนินการเผาทุกครั้ง

๖. ผู้ขอทำ...

๖. ผู้ขอทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร ต้องรายงานผลการเผาให้ทราบทันทีเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ผ่านช่องทางที่ผู้ให้ความเห็นชอบทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตรกำหนด
๗. กำหนดให้สุ่มตรวจสอบการเผาในพื้นที่ที่ได้รับความเห็นชอบทำการบริหารจัดการการเผา เพื่อควบคุมการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตรของจังหวัดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ฯ

หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑. ชนิดพืชที่ขอทำการบริหารจัดการการเผา ได้แก่ พื้นที่นาข้าว พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน
๒. ขนาดพื้นที่ที่ขอทำการบริหารจัดการการเผา ต้องไม่เกิน ๓๐ ไร่ต่อครั้งต่อวัน และต้องมีการย่อยแปลง แบ่งพื้นที่เผาในแต่ละครั้ง ขนาดแปลงละไม่เกิน ๕ ไร่
๓. ช่วงเวลาที่จะให้มีการเผา ต้องเป็นช่วงกลางวัน ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
๔. ตรวจสอบพื้นที่บริเวณรอบข้างมีการเผาหรือไม่ โดยให้มีการเหลื่อมระยะเวลา และต้องเป็นพื้นที่ซึ่งเครื่องจักรกลไม่สามารถเข้าถึงได้
๕. ตรวจสอบให้มีการป้องกันการลุกลามของไฟ โดยการทำแนวกันไฟรอบพื้นที่ก่อนการเผา และต้องมีผู้รับผิดชอบควบคุมการเผา ไม่ให้ไฟลามออกนอกพื้นที่
๖. ตรวจสอบคุณภาพอากาศ ผ่านแอปพลิเคชัน Air4Thai โดยทำการเผาในวันที่ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} ไม่เกิน ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร สภาพอากาศถ่ายเทได้ดี ลมไม่แรง
๗. ให้คำนึงถึงเป้าหมายการลดการเผาในเชิงพื้นที่ระดับจังหวัด ควบคู่กับข้อมูลจุดความร้อนจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA)

ระบบการรายงาน

ให้จังหวัดรวบรวมและรายงานผลการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร ต่อกรมควบคุมมลพิษ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการอำนวยการเพื่อการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ

หมายเหตุ : ระบบขอทำการบริหารจัดการการเผา ได้แก่ ระบบ Burn Check

<div style="background-color: white; padding: 5px; border: 1px solid black; width: 100%; height: 100%;"></div>	แบบแจ้งขอทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร
--	---

ข้อมูลส่วนบุคคล/ผู้แจ้งขอทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ที่อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....
 เบอร์โทรศัพท์.....

ข้อมูลพื้นที่ที่จะขอทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร

พื้นที่ทำการเกษตรประเภท พื้นที่นาข้าว พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน
 หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 พิกัด ค่าละติจูด.....ค่าลองจิจูด.....

แผนที่โดยสังเขป/รูปภาพ/รูปถ่าย แสดงพื้นที่ขอทำการบริหารจัดการการเผา และบริเวณใกล้เคียง

คำชี้แจง

๑. วัน เวลา เริ่มการเผา.....
๒. วัน เวลา สิ้นสุดการเผา.....
๓. ขนาดพื้นที่.....ไร่.....งาน
๔. ปริมาณเชื้อเพลิง.....ตัน/ไร่

..... (.....) ผู้ขอ วันที่..... (.....) ผู้ควบคุมการเผา วันที่.....
---	---

ผลการพิจารณาคำขอ	
<input type="checkbox"/> เห็นชอบ	<input type="checkbox"/> ไม่เห็นชอบ
..... (.....)	
ตำแหน่ง.....	
วันที่.....	

แบบรายงานผลการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร

ผู้รายงาน	จังหวัด	ระยะเตรียมการ	การขอบริหารจัดการการเผา ในพื้นที่เกษตร	ผลการพิจารณาคำขอ	ช่วงเวลาดำเนินการ
ชื่อ..... ตำแหน่ง..... หน่วยงาน.....		จำนวนเกษตรกรที่ขึ้น ทะเบียน.....ราย ขนาดพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียนไร่	จำนวนเกษตรกรที่ขอบริหาร จัดการการเผาในพื้นที่เกษตรราย ขนาดพื้นที่ที่ขอบริหาร จัดการการเผาในพื้นที่เกษตรไร่	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการ เห็นชอบ.....ราย จำนวนเกษตรกรที่ไม่ได้รับ การเห็นชอบ.....ราย ขนาดพื้นที่ที่ได้รับการ เห็นชอบ.....ไร่	

** ระบบรายงานแบบรายงานผลการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตรผ่าน Google Forms



คำถามที่พบบ่อย

คำถาม : ผู้ควบคุมการเผา คือใคร

คำตอบ : ผู้ควบคุมการเผา คือ ผู้ที่ดูแลขณะทำการบริหารจัดการไฟ อาจจะเป็นผู้ขออนุญาตเอง หรือญาติพี่น้องของผู้ขออนุญาต ซึ่งต้องรายงานผลการเผาให้หน่วยงานท้องถิ่นทราบทันทีเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ทั้งนี้ เพื่อการติดต่อประสานงานในกรณีเกิดเหตุไม่คาดหมาย

คำถาม : ผู้ให้ความเห็นชอบ คือใคร

คำตอบ : ให้จังหวัดอาจจะพิจารณาจัดตั้งคณะทำงาน ตัวอย่าง จังหวัดเชียงใหม่ ที่กำหนดให้จังหวัดเป็นกลไกหลักในการจัดเตรียมระบบ ขั้นตอน และผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตร เนื่องจากในทางปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยบทบาทของกระทรวงมหาดไทย ที่มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และบังคับใช้มาตรการในระดับพื้นที่โดยผ่านกลไกของจังหวัด อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

คำถาม : หน่วยงานที่รับลงทะเบียน

คำตอบ : ให้จังหวัด หรือ ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ระดับจังหวัด มอบหมายเกษตรจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงาน

คำถาม : ช่วงเวลาในการลงทะเบียน

คำตอบ : ช่วงเวลาในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่มีความจำเป็นต้องใช้ไฟในพื้นที่เกษตร ต้องลงทะเบียนให้แล้วเสร็จ และการลงทะเบียนขอทำการบริหารจัดการการเผาในพื้นที่เกษตรอยู่ในช่วงฤดูฝุ่น (ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนพฤษภาคม)